

Briuselis, 2018 06 14
COM(2018) 460 final

ANNEXES 1 to 7

PRIEDAI

prie

**Pasiūlymo dėl
EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO
dėl Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonės**

{SEC(2018) 310 final} - {SWD(2018) 337 final}

I PRIEDAS
ŠALIŲ IR TERITORIJŲ, PRIKLAUSANČIŲ KAIMYNYSTĖS REGIONUI,
SARAŠAS

Alžyras
Armėnija
Azerbaidžanas
Baltarusija
Egiptas
Gruzija
Izraelis
Jordanija
Libanas
Libija
Moldovos Respublika
Marokas
Okupuotoji Palestinos Teritorija
Sirija
Tunisas
Ukraina

Šioje srityje Sąjungos parama taip pat gali būti naudojama siekiant Rusijos Federacijai sudaryti sąlygas dalyvauti tarpvalstybinio bendradarbiavimo programose ir kitose atitinkamose daugiašalėse programose.

II PRIEDAS
BENDRADARBIAVIMO PAGAL GEOGRAFINES PROGRAMAS SRITYS

A. Skirtos visiems geografiniams regionams

ŽMONĖS

1. Geras valdymas, demokratija, teisinė valstybė ir žmogaus teisės

- (a) Stiprinti demokratiją ir demokratinius procesus, valdymą ir priežiūrą, įskaitant skaidrius ir patikimus rinkimų procesus;
- (b) stiprinti žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugą;
- (c) skatinti kovą su visų formų diskriminacija ir laikytis lygybės, visų pirma lyčių lygybės, principo ir skatinti mažumoms priklausančių asmenų teises;
- (d) remti klestinčią pilietinę visuomenę ir jos vaidmenį vykdant reformas ir demokratinius pokyčius, skatinti kurti galimybių suteikiančią erdvę pilietinei visuomenei ir piliečių dalyvavimui priimant politinius sprendimus;
- (e) didinti laisvos ir nepriklausomos žiniasklaidos pliuralizmą, nepriklausomumą ir profesionalumą;
- (f) didinti valstybių, visuomenių, bendruomenių ir asmenų atsparumą politiniam, ekonominiam, su aplinka, maistu susijusiam, demografiniam ir visuomenės spaudimui ir sukrėtimams;
- (g) stiprinti demokratinių viešųjų institucijų, įskaitant nepriklausomą, efektyvią, veiksmingą ir atskaitingą teismų sistemą, kūrimą nacionaliniu ir žemesniu nei nacionaliniu lygmenimis, skatinti laikytis teisinės valstybės principo ir visiems užtikrinti teises kreiptis į teismą;
- (h) remti viešojo administravimo reformų procesus, be kita ko, laikantis į piliečius orientuoto e. valdžios požiūrio, stiprinti teises sistemas ir institucines struktūras, nacionalines statistikos sistemas, pajėgumus, patikimą viešųjų finansų valdymą ir prisidėti prie kovos su korupcija;
- (i) skatinti integracinę, subalansuotą ir integruotą teritorinę ir miestų politiką stiprinant viešąsias institucijas ir įstaigas nacionaliniu ir žemesniu nei nacionaliniu lygmenimis ir remiant veiksmingus decentralizavimo ir valstybės restruktūrizavimo procesus;
- (j) didinti viešųjų institucijų skaidrumą ir atskaitomybę, stiprinti viešųjų pirkimų ir viešųjų finansų valdymą, plėtoti e. valdžios paslaugas ir tobulinti paslaugų teikimą;
- (k) remti tausų, atskaitingą ir skaidrų gamtos išteklių sektorių ir susijusių pajamų valdymą, taip pat remti reformas siekiant užtikrinti tinkamą, teisingą ir tvarią mokesčių politiką.

2. Skurdo panaikinimas, kova su nelygybe ir žmogaus socialinė raida

- (a) Panaikinti skurdą visais aspektais, kovoti su diskriminacija ir nelygybe ir nė vieno nepalikti nuošalyje;
- (b) dėti daugiau pastangų nustatant politiką ir tinkamas investicijas, kad būtų remiamos moterų ir jaunimo teisės, kad jiems būtų lengviau dalyvauti socialiniame,

pilietiniame ir ekonominiame gyvenime ir būtų užtikrintas visapusiškas jų indėlis į integracinį augimą ir darnų vystymąsi;

- (c) propaguoti moterų ir mergaičių teisių, įskaitant ekonomines, darbo ir socialines teises, apsaugą bei įgyvendinimą, užtikrinti lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises, užkirsti kelią seksualiniam ir visų formų smurtui dėl lyties;
- (d) skirti ypatingą dėmesį tiems, kurie neturi palankių sąlygų, kurie yra pažeidžiami arba marginalizuoti, įskaitant vaikus, vyresnio amžiaus asmenis, neįgaliuosius, LGBTI asmenis ir čiabuvius. Taip pat bus skatinama pereiti nuo institucinės prie bendruomeninės vaikų priežiūros;
- (e) tenkinant būtiniausius poreikius ir teikiant paslaugas skatinti laikytis integruoto bendruomenių, visų pirma skurdžiausių asmenų, rėmimo požiūrio;
- (f) remti saugios ir įkvepiančios aplinkos vaikams, kuri yra svarbus sveikų jaunų gyventojų, galinčių pasinaudoti visomis savo galimybėmis, puoselėjimo elementas, užtikrinimą;
- (g) remti visų žmonių, ypač pažeidžiamiausių asmenų pakankamą apsirūpinimą įperkamu, saugiu ir maistingu maistu, taip pat stiprinti aprūpinimą maistu ir gerinti mitybą, visų pirma užsitęsusių ar pasikartojančių krizių paveiktose šalyse;
- (h) užtikrinti galimybę visiems gauti pakankamą kiekį saugaus geriamojo vandens ir patenkinti sanitarijos bei higienos poreikius, taip pat užtikrinti tausų ir integruotą vandens išteklių valdymą;
- (i) užtikrinti visuotinę sveikatos apsaugą, lygias galimybes naudotis kokybiškomis ir prieinamomis sveikatos priežiūros paslaugomis, be kita ko, remiant stiprių, kokybiškų ir atsparių sveikatos priežiūros sistemų kūrimą ir stiprinant ankstyvojo perspėjimo, rizikos mažinimo, valdymo ir atkūrimo pajėgumus;
- (j) remti visuotinę bei teisingą socialinę apsaugą ir stiprinti socialinės apsaugos sistemas, kuriomis garantuojamos bazinės pajamos, neleidžiama vėl nugrimzti į itin didelį skurdą ir didinamas atsparumas;
- (k) skatinti integracinę tvarią miestų plėtrą, kad miestuose būtų mažinama nelygybė, daugiausia dėmesio skiriant tiems, kam labiausiai reikia pagalbos;
- (l) remti vietos valdžios institucijas, kad miestų lygmeniu būtų geriau teikiamos pagrindinės paslaugos ir vienodomis sąlygomis būtų užtikrinamas aprūpinimas maistu, prieinamas, deramas ir įperkamas būstas ir gyvenimo kokybė, visų pirma neoficialiose gyvenvietėse ir lūšnynuose gyvenantiems asmenims;
- (m) skatinti įtraukų ir teisingą kokybišką formalųjį švietimą, savaiminį mokymąsi ir neformalųjį švietimą visiems ir visais lygmenimis, įskaitant techninį ir profesinį mokymą, be kita ko, nepaprastosios padėties ar krizės atveju, taip pat naudojant skaitmenines technologijas, kad būtų tobulinamas švietimas, mokymas ir mokymasis;
- (n) remti veiksmus, kuriais stiprinami pajėgumai, mokymasis, judumas į šalis partneres, iš jų ir tarp jų, taip pat remti bendradarbiavimą ir politinį dialogą su šių šalių institucijomis, organizacijomis, vietos įgyvendinimo įstaigomis ir institucijomis;
- (o) skatinti bendradarbiavimą mokslo, technologijų, mokslinių tyrimų, atvirų duomenų ir inovacijų srityse;

- (p) tobulinti visų susijusių subjektų veiksmų koordinavimą, kad nuo nepaprastosios padėties būtų pereinama prie vystymosi;
- (q) propaguoti kultūrų dialogą ir visų formų kultūrų įvairovę, saugoti ir propaguoti kultūros paveldą, išnaudoti kūrybos pramonės potencialą siekiant tvarios socialinės ir ekonominės plėtros;
- (r) skatinti užtikrinti ilgam laikui priverstinai perkeltų žmonių orumą bei atsparumą ir jų įtraukimą į priimančiųjų šalių bei priimančiųjų bendruomenių ekonominį ir socialinį gyvenimą.

3. Migracija ir judumas

- (a) Stiprinti partnerystės ryšius migracijos ir judumo srityje, remiantis integruotu ir subalansuotu požiūriu, apimančiu visus migracijos aspektus, įskaitant paramą įgyvendinant Sąjungos dvišalius ar regioninius susitarimus ir priemones, be kita ko, judumo partnerystes;
- (b) remti tvarią grįžtančių migrantų reintegraciją;
- (c) šalinti pagrindines neteisėtos migracijos ir priverstinio perkėlimo priežastis ir mažinti jų poveikį;
- (d) kovoti su neteisėta migracija, prekyba žmonėmis, neteisėtu žmonių gabenimu, stiprinti bendradarbiavimą integruoto sienų valdymo srityje;
- (e) stiprinti mokslinius, techninius, žmogiškuosius ir institucinius pajėgumus migracijos valdymo srityje;
- (f) remti veiksmingą ir žmogaus teisėmis grindžiamą migracijos politiką, be kita ko, vykdam apsaugos programas;
- (g) sudaryti sąlygas, kad būtų lengvinama teisėta migracija ir tinkamai valdomas judumas, žmonių tarpusavio ryšiai, taip siekiant kuo didesnio migracijos poveikio vystymuisi;
- (h) užtikrinti migrantų ir priverstinai perkeltų asmenų apsaugą;
- (i) remti vystymusi pagrįstus sprendimus, skirtus priverstinai perkeltiems asmenims ir juos priimančioms bendruomenėms;
- (j) remti išeivių dalyvavimą kilmės šalyse;
- (k) skatinti greitesnius, pigesnius ir saugesnius pervedimus tiek kilmės, tiek gaunančioiose šalyse, taip išnaudojant visą jų vystymosi potencialą.

PLANETA

4. Aplinka ir klimato kaita

- (a) Stiprinti mokslinius, techninius, žmogiškuosius ir institucinius pajėgumus klimato ir aplinkosaugos valdymo, susijusių aspektų įtraukimo į visą veiklą ir stebėsenos srityse; stiprinti regioninį ir nacionalinį klimato valdymą;
- (b) prisidėti prie partnerių pastangų vykdyti įsipareigojimus, susijusius su kova su klimato kaita, laikantis Paryžiaus susitarimo dėl klimato kaitos, be kita ko, vykdam nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus, taip pat klimato kaitos

švelninimo ir prisitaikymo prie klimato kaitos veiksmų planus ir skatinant prisitaikymo prie klimato kaitos ir jos švelninimo veiksmų sinergijas;

- (c) skatinti ir (arba) stiprinti aplinkos atžvilgiu tvarų augimą ir mėlynąjį augimą visuose ekonomikos sektoriuose;
- (d) stiprinti bendradarbiavimą tvarios energetikos srityje; skatinti ir plėtoti bendradarbiavimą energijos efektyvumo ir atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimo srityse;
- (e) gerinti vietos, nacionalinius, regioninius ir žemyninius daugiaryšio transporto tinklus ir paslaugas, kad būtų kuriama daugiau galimybių skatinti tvarų klimato kaitai atsparų ekonomikos vystymąsi ir darbo vietų kūrimą siekiant mažų anglies dioksido kiekiu pagrįsto ir klimato kaitai atsparaus vystymosi; skatinti transporto veiklos lengvinimą ir liberalizavimą, didinti tvarumą, gerinti kelių saugumą ir transporto sektorių atsparumą;
- (f) stiprinti vietos bendruomenių dalyvavimą sprendžiant su klimato kaita susijusius uždavinius, išsaugant ekosistemas ir valdant gamtos išteklius; skatinti tvarią miestų plėtrą ir didinti miestų teritorijų atsparumą;
- (g) skatinti gamtos išteklių, sveikų ekosistemų išsaugojimą, tvarų valdymą ir naudojimą, sustabdyti biologinės įvairovės nykimą ir apsaugoti laukinę gyvūniją;
- (h) skatinti integruotą ir tvarų vandens išteklių valdymą ir tarpvalstybinį bendradarbiavimą vandens išteklių srityje;
- (i) skatinti išsaugoti ir didinti anglies sankaupas užtikrinant tausų žemės naudojimo valdymą, žemės naudojimo keitimą ir miškininkystę, taip pat kovoti su aplinkos būklės blogėjimu, dykumėjimu ir dirvožemio degradacija;
- (j) riboti miškų kirtimą ir skatinti miškų teisės aktų vykdymą, miškų valdymą ir prekybą mediena (toliau – FLEGT), kovoti su neteisėta medienos ruošą, neteisėta prekybą mediena ir medienos produktais;
- (k) remti vandenynų valdymą, įskaitant visų formų pakrančių ir jūrų zonų bei ekosistemų apsaugą, atkūrimą ir išsaugojimą, kovoti su jūrų tarša, kovoti su neteisėta, nedeklaruojama ir neregamentuojama žvejyba ir apsaugoti jūrų biologinę įvairovę;
- (l) stiprinti regioninį nelaimių rizikos mažinimą ir atsparumą, kartu vykdant prisitaikymo prie klimato kaitos politiką ir veiksmus;
- (m) skatinti efektyvų išteklių naudojimą ir tausų vartojimą ir gamybą, be kita ko, sprendžiant taršos problemą ir užtikrinant tvarų cheminių medžiagų ir atliekų tvarkymą;
- (n) remti pastangas didinti tvarų ekonomikos įvairinimą, konkurencingumą ir prekybą, privačiojo sektoriaus plėtrą ypatingą dėmesį skiriant mažataršiam, klimato kaitai atspariam, aplinkos atžvilgiu tvariam augimui, labai mažoms įmonėms, MVĮ ir kooperatyvams, pasinaudojant esamais prekybos susitarimais su ES.

GEROVĖ

5. Integracinis ir tvarus ekonomikos augimas ir deramas darbas

- (a) Skatinant įgyti įgūdžių ir kompetencijų, be kita ko, skatinant švietimą, darbo standartų ir darbo sąlygų gerinimą, kuriant galimybes, visų pirma jaunimui, remti verslumą, deramą darbą ir galimybes įsidarbinti;
- (b) remti nacionalines vystymosi kryptis, kuriomis būtų užtikrinti kuo geresni socialiniai rezultatai ir poveikis, ir propaguoti progresinius mokesčius ir persikirstymo viešąją politiką;
- (c) gerinti verslo ir investicijų aplinką, kurti ekonomikos plėtrai palankią reglamentavimo aplinką ir remti įmones, visų pirma MMVĮ, kad jos plėstų veiklą ir kurtų darbo vietas;
- (d) stiprinti socialinį ir aplinkos tvarumą, didinti įmonių socialinę atsakomybę ir skatinti atsakingą verslą visose vertės grandinės grandyse;
- (e) didinti viešųjų išlaidų veiksmingumą ir strategiškiau panaudoti viešuosius finansus, įskaitant dotacijų ir paskolų derinimo priemones, siekiant pritraukti papildomas viešąsias ir privačias investicijas;
- (f) didinti miestų kaip darnaus bei integracinio augimo ir inovacijų centrų potencialą;
- (g) skatinti vidaus ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą, stiprinti kaimo ir miesto vietovių tarpusavio ryšius, sudaryti sąlygas plėtoti turizmo, kaip darnaus vystymosi sverto, sektorių;
- (h) tobulinti ir įvairinti žemės ūkio ir maisto vertės grandines, skatinti ekonomikos įvairinimą, vertės kūrimą, regioninę integraciją, konkurencingumą ir prekybą, skatinti tvarias, mažataršes ir klimato kaitai atsparias inovacijas;
- (i) remti tvarų žuvininkystės valdymą ir tvarią akvakultūrą;
- (j) užtikrinti galimybę visiems naudotis tvariąja energija, skatinti mažataršę, klimato kaitai atsparią, efektyviai išteklius naudojančią žiedinę ekonomiką laikantis Paryžiaus susitarimo dėl klimato kaitos;
- (k) skatinti pažangų, tvarų, įtraukų ir saugų judumą, taip pat gerinti susisiekimą su Sąjunga;
- (l) skatinti įtraukų, patikimą skaitmeninį ryšį už prieinamą kainą ir skaitmeninę ekonomiką;
- (m) plėtoti ir stiprinti rinkas ir sektorius taip, kad būtų skatinamas integracinis ir tvarus augimas;
- (n) remti regioninės integracijos darbotvarę ir optimalią prekybos politiką, taip pat konsoliduoti ir įgyvendinti ES ir jos partnerių prekybos susitarimus;
- (o) skatinti bendradarbiavimą mokslo, technologijų, mokslinių tyrimų, atvirų duomenų ir inovacijų srityse;
- (p) propaguoti kultūrų dialogą ir visų formų kultūrų įvairovę, saugoti ir propaguoti kultūros paveldą;
- (q) skatinti moterų įgalėjimą, kad jos užimtų svarbesnį vaidmenį ekonomikos ir sprendimų priėmimo srityse;
- (r) didinti galimybes gauti deramą darbą ir kurti įtraukesnes ir gerai veikiančias darbo rinkas ir užimtumo politiką, skirtą užtikrinti, kad visi, įskaitant jaunimą, turėtų deramą darbą;

- (s) užtikrinti vienodas, tvarias ir neiškreiptas galimybes vykdyti naudingųjų iškasenų gavybą.

TAIKA

6. Saugumas, stabilumas ir taika

- (a) Prisidėti prie taikos ir stabilumo didinant valstybių, visuomenių, bendruomenių ir asmenų atsparumą politiniam, ekonominiam, su aplinka susijusiam, demografiniam ir visuomenės spaudimui ir sukrėtimams;
- (b) užtikrinant tarpininkavimą, krizių valdymą ir padėties stabilizavimą, remti konfliktų prevenciją, ankstyvąją perspėjimą ir taikos palaikymą;
- (c) remti saugumo sektoriaus reformas, kuriomis užtikrinamas veiksmingesnis ir atskaitingesnis valstybės ir asmenų saugumas ir prisidedama siekiant darnaus vystymosi;
- (d) prisidėti prie karinių subjektų pajėgumų stiprinimo remiant vystymąsi ir saugumą vystymosi labui;
- (e) remti regionines ir tarptautines iniciatyvas, kuriomis prisidedama prie saugumo, stabilumo ir taikos;
- (f) užkirsti kelią radikalėjimui, skatinančiam smurtinį ekstremizmą ir terorizmą, ir su juo kovoti;
- (g) kovoti su visų formų smurtu, korupcija, organizuotu nusikalstamumu ir pinigų plovimu;
- (h) skatinti tarpvalstybinį bendradarbiavimą tausaus bendrų gamtos išteklių valdymo srityje;
- (i) bendradarbiauti su trečiosiomis valstybėmis taikaus branduolinės energijos naudojimo srityje, visų pirma stiprinant trečiųjų valstybių pajėgumus ir plėtojant infrastruktūrą sveikatos priežiūros, žemės ūkio ir maisto saugos srityse; taip pat remti socialinius veiksmus, kuriais šalinamos pažeidžiamiausių gyventojų grupių patirtos bet kokios radiologinės avarijos pasekmės ir siekiama gerinti jų gyvenimo sąlygas; skatinti žinių valdymą, mokymą ir švietimą branduolinės energetikos srityse;
- (j) didinti jūrų saugumą, kad vandenynai būtų saugūs, apsaugoti, švarūs ir tausiai valdomi;
- (k) remti pajėgumų stiprinimą kibernetinio saugumo, atsparių skaitmeninių tinklų, duomenų apsaugos ir privatumo srityse.

PARTNERYSTĖ

7. Partnerystė

- (a) Siekiant kuo didesnio vystomojo bendradarbiavimo visais aspektais veiksmingumo, didinti šalių atsakomybę, plėtoti partnerystės ryšius ir dialogą (ypatingą dėmesį skiriant konkretiems mažiausiai išsivysčiusių šalių ir konfliktų krečiamų šalių uždaviniams ir labiau pažengusių besivystančių šalių konkretiems pereinamojo laikotarpio uždaviniams);

- (b) stiprinti Sąjungos ir trečiųjų valstybių bei regioninių organizacijų dialogą politikos, ekonomikos, socialinių, aplinkos ir kultūros klausimų srityje ir remti dvišalių ir tarptautinių įsipareigojimų įgyvendinimą;
- (c) skatinti gerus kaimyninius santykius, regioninę integraciją, geresnes jungtis, bendradarbiavimą ir dialogą;
- (d) sukurti pilietinės visuomenės organizacijų, įskaitant fondus, veiklai palankią aplinką, skatinti prasmingą ir struktūruotą jų dalyvavimą vidaus politikoje ir stiprinti jų kaip nepriklausomų vystymosi ir valdymo srities veikėjų pajėgumus atlikti savo užduotis; stiprinti naujus partnerystės ryšių palaikymo su pilietinės visuomenės organizacijomis būdus, skatinti su Sąjunga palaikyti struktūrinį dialogą esminiais klausimais ir veiksmingai naudoti ES konkrečioms šalims skirtas bendradarbiavimo su pilietine visuomene veiksmų gaires;
- (e) bendradarbiauti su vietos valdžios institucijomis ir remti jų kaip politikos formuotojų ir sprendimų priėmėjų vaidmenį siekiant skatinti vietos vystymąsi ir geresnį valdymą;
- (f) veiksmingiau įtraukti trečiųjų valstybių piliečius, be kita ko, visiškai išnaudojant ekonominės, kultūrinės ir viešosios diplomatijos galimybes;
- (g) įtraukti pramonines šalis ir labiau pažengusias besivystančias šalis į Darbotvarkės iki 2030 m. įgyvendinimą, sprendžiant visuotinių viešųjų gėrybių klausimus ir uždavinius, be kita ko, Pietų šalių savitarpio ir trišalio bendradarbiavimo srityse;
- (h) remiant regioninę integraciją ir dialogą, skatinti regioninę integraciją ir bendradarbiavimą daugiausia dėmesio skiriant rezultatams.

B. *Skirtos kaimynystės regionui*

- (a) Skatinti tvirtesnę politinę bendradarbiavimą;
- (b) remti asociacijos susitarimų arba kitų esamų ir būsimų susitarimų ir bendrai sutartų asociacijos darbotvarkių ir partnerystės prioritetų ar lygiaverčių dokumentų įgyvendinimą;
- (c) skatinti glaudesnius Sąjungos ir šalių partnerių visuomenių partnerystės ryšius, be kita ko, žmonių tarpusavio ryšius;
- (d) stiprinti regioninį bendradarbiavimą, visų pirma palaikant bendradarbiavimą pagal Rytų partnerystę, vykdant Viduržemio jūros sąjungos veiklą ir visą Europos kaimynystės regioną apimančią bendradarbiavimą ir tarpvalstybinį bendradarbiavimą;
- (e) siekti laipsniškos integracijos į Sąjungos vidaus rinką ir tvirtesnio bendradarbiavimo sektoriuose bei įvairių sektorių bendradarbiavimo, be kita ko, derinant teisės aktus ir siekiant konvergencijos su Sąjungos ir kitais atitinkamais tarptautiniais standartais reglamentavimo srityje, taip pat suteikiant geresnes galimybes patekti į rinką, be kita ko, kuriant išsamias ir visapusiškas laisvosios prekybos erdves, stiprinant susijusias institucijas ir investicijas.

III PRIEDAS
TEMINIŲ PROGRAMŲ INTERVENCINIŲ PRIEMONIŲ SRITYS

1. ŽMOGAUS TEISIŲ IR DEMOKRATIJOS INTERVENCINIŲ PRIEMONIŲ SRITYS

- Prisidėti prie pagrindinių demokratijos, teisinės valstybės, žmogaus teisių visuotinio ir nedalomumo, pagarbos žmogaus orumui vertybių ir nediskriminavimo, lygybės ir solidarumo principų propagavimo ir laikytis Jungtinių Tautų Chartijos ir tarptautinės teisės principų;
- sudaryti sąlygas bendradarbiauti ir palaikyti partnerystės ryšius su pilietine visuomene žmogaus teisių ir demokratijos klausimų srityse, be kita ko, delikačios ir neatidėliotinos padėties atvejais. Nuosekli ir visa apimanti strategija visais lygmenimis padės siekti toliau nurodytų tikslų;
- gerbti visų asmenų žmogaus teises ir pagrindines laisves, prisidėti formuojant visuomenę, kuriai būdingas dalyvavimas, nediskriminavimas, tolerancija, teisingumas ir atskaitomybė, solidarumas ir lygybė. Pagarba visų asmenų žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms ir jų paisymas stebimi, skatinami ir stiprinami laikantis žmogaus teisių visuotinio, nedalomumo ir tarpusavio priklausomybės principų. Į programos taikymo sritį patenka pilietinės, politinės, ekonominės, socialinės ir kultūrinės teisės. Su žmogaus teisėmis susiję uždaviniai sprendžiami aktyvinant pilietinę visuomenę ir apsaugant žmogaus teisių gynėjus bei užtikrinant jų įgalėjimą, taip pat kiek tai susiję su mažėjančiomis galimybėmis jiems imtis veiksmų;
- plėtoti, stiprinti ir saugoti demokratiją, visapusiškai spręsti visus demokratinio valdymo aspektus, be kita ko, stiprinant demokratinį pliuralizmą, piliečių dalyvavimą ir remiant patikimus, įtraukius ir skaidrius rinkimų procesus. Demokratija stiprinama remiantis pagrindiniais demokratinėms sistemoms ramsčiais, įskaitant teisinę valstybę, demokratines normas ir vertybes, nepriklausomą žiniasklaidą, atskaitingas ir įtraukias institucijas, be kita ko, politines partijas ir parlamentus, ir kovojant su korupcija. Teikiant platesnio masto paramą demokratinėms procesams svarbus vaidmuo tenka rinkimų stebėjimui. Šiomis aplinkybėmis ES rinkimų stebėjimo misijoms programoje įgyvendinant tolesnius veiksmus dėl ES rinkimų stebėjimo misijų rekomendacijų tenka svarbus vaidmuo;
- skatinti veiksmingą daugiašališkumą ir strateginę partnerystę, prisidėti prie tarptautinių, regioninių ir nacionalinių sistemų, kuriomis propaguojamos ir ginamos žmogaus teisės, demokratija ir teisinė valstybė, pajėgumų didinimo. Stiprinamos strateginės partnerystės, ypatingą dėmesį skiriant Vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biurui (OHCHR), Tarptautiniam baudžiamajam teismui ir atitinkamiems regioniniams ir nacionaliniams žmogaus teisių mechanizmams. Be to, pagal programą skatinamas švietimas ir moksliniai tyrimai žmogaus teisių ir demokratijos srityse, be kita ko, pasitelkiant žmogaus teisių ir demokratijos studijų programų pasaulinį tinklą (angl. *Global Campus for Human Rights and Democracy*).

2. PILIETINĖS VISUOMENĖS ORGANIZACIJŲ INTERVENCINIŲ PRIEMONIŲ SRITYS

1. Įtraukios, dalyvaujančios, įgalėtos ir nepriklausomos pilietinės visuomenės pilietinė erdvė šalyse partnerėse

- (a) Kurti piliečių dalyvavimui ir pilietinės visuomenės veiksams palankią aplinką, be kita ko, pasitelkiant fondus;
- (b) stiprinti pilietinės visuomenės organizacijų, įskaitant fondus, kaip vystymosi ir valdymo srities veikėjų pajėgumus;
- (c) stiprinti šalių partnerių pilietinės visuomenės tinklų, platformų ir aljansų pajėgumus.

2. Dialogas su pilietinės visuomenės organizacijomis ir jų tarpusavio dialogas vystymosi politikos klausimais

- (a) Skatinti kitus įtraukius daugelio suinteresuotųjų šalių dialogo forumus, be kita ko, piliečių tarpusavio ryšius, pilietinės visuomenės organizacijų, vietos valdžios institucijų, valstybių narių, šalių partnerių ir kitų pagrindinių vystymosi srities suinteresuotųjų šalių ryšius;
- (b) sudaryti sąlygas pilietinės visuomenės subjektų bendradarbiavimui ir keitimuisi patirtimi;
- (c) užtikrinti, kad su Sąjunga būtų nuolat palaikomas struktūrinis dialogas esminiais klausimais.

3. Europos piliečių informuotumas ir žinios apie vystymosi klausimus ir dalyvavimas šioje srityje

- (a) Įgalėti žmones būti aktyvesniais;
- (b) Sąjungoje, šalyse kandidatėse ir potencialiose šalyse kandidatėse sutelkti visuomenės paramą šalių partnerių tvaraus ir įtraukaus vystymosi strategijoms.

3. STABILUMO IR TAIKOS INTERVENCINIŲ PRIEMONIŲ SRITYS

1. Konfliktų prevencijos, taikos kūrimo ir pasirengimo krizėms parama

Sąjunga teikia techninę ir finansinę paramą, apimančią paramą priemonėms, kuriomis siekiama kurti ir stiprinti partnerių pajėgumus užkirsti kelią konfliktams, kurti taiką ir tenkinti prieš krizę ir po jos atsirandančius poreikius, glaudžiai bendradarbiaujant su Jungtinėmis Tautomis ir kitomis tarptautinėmis, regioninėmis ir subregioninėmis organizacijomis, valstybiniais ir pilietinės visuomenės subjektais, kiek tai susiję su jų pastangomis daugiausia toliau išvardytose srityse, įskaitant ypatingą dėmesį moterų dalyvavimui:

- (a) ankstyvasis perspėjimas ir su konfliktu susijusios rizikos analizė; pasitikėjimo stiprinimo, tarpininkavimo, dialogo ir sutaikinimo priemonės;
- (b) atsigavimas po konflikto ir atsigavimas po nelaimės;

- (c) taikos kūrimo ir valstybės kūrimo rėmimo veiksmai;
- (d) konfliktų prevencija ir reagavimas į krizes;
- (e) pajėgumų stiprinimas remiant saugumą ir vystymąsi.

2. Parama, skirta pasaulinėms ir tarpreregioninėms grėsmėms ir kylančioms grėsmėms šalinti

Sąjunga teikia techninę ir finansinę paramą, remdama partnerių pastangas ir Sąjungos veiksmus, kuriais šalinamos pasaulinės ir tarpreregioninės grėsmės bei kylančios daugiausia šiose srityse:

- (a) grėsmės teisėtavakai, asmenų saugumui ir apsaugai, įskaitant terorizmą, smurtinį ekstremizmą, organizuotą nusikalstamumą, kibernetinius nusikaltimus, hibridines grėsmes, neteisėtą prekybą, prekybą ir tranzitą;
- (b) grėsmės viešosioms erdvėms, ypatingos svarbos infrastruktūros objektams, kibernetiniam saugumui, visuomenės sveikatai arba aplinkos stabilumui, grėsmės jūrų saugumui, grėsmės, kylančios dėl klimato kaitos poveikio;
- (c) tyčinių, atsitiktinių arba gamtinių pavojų, susijusių su cheminėmis, biologinėmis, radiologinėmis ir branduolinėmis medžiagomis ar agentais, taip pat grėsmių susijusiems įrenginiams arba objektams, mažinimas;
- (d) pajėgumų stiprinimas remiant saugumą ir vystymąsi.

4. VISUOTINIŲ UŽDAVINIŲ INTERVENCINIŲ PRIEMONIŲ SRITYS

A. ŽMONĖS

1. Sveikata

- (a) Siekiant užtikrinti vienodas sąlygas naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis, taip pat užtikrinti lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises, svarbiausius veiksmingos ir visapusiškos sveikatos priežiūros sistemos elementus nustatyti viršnacionaliniu lygmeniu;
- (b) užimant pirmaujančias pozicijas sveikatos aspektų integravimo į visų sričių politiką srityje ir užtikrinant nenutrūkstamą priežiūrą pradedant prevencija ir baigiant priežiūra po gydymo, stiprinti pasaulines iniciatyvas, kurios yra svarbūs visiems prieinamos sveikatos priežiūros veiksniai;
- (c) spręsti pasaulinius sveikatos saugumo uždavinius vykdant su užkrečiamosiomis ligomis susijusius mokslinius tyrimus ir jų kontrolę, turimas žinias pritaikyti kuriant produktus ir politikos priemones, kuriais būtų sprendžiama kintančios ligos naštos problema (neužkrečiamosios ligos, visų formų neprievalgis ir aplinkos rizikos veiksniai), ir formuoti pasaulines rinkas, kad būtų didinamos galimybės naudotis sveikatos priežiūros prekėmis ir paslaugomis, visų pirma susijusiomis su lytine ir reprodukcinę sveikata.

2. Švietimas

- (a) Skatinti bendras visuotines pastangas siekiant įtraukaus ir teisingo kokybiško švietimo ir mokymo visais lygmenimis, be kita ko, nepaprastosios padėties ar krizės atveju;
- (b) palaikant partnerystės ryšius ir kuriant aljansus stiprinti žinias, įgūdžius ir vertybes, būtinus siekiant aktyvaus pilietiškumo ir našių, įtraukių ir atsparių visuomenių;
- (c) remti pasaulinius veiksmus, kuriais mažinama visų formų nelygybė, pvz., skirtumai tarp mergaičių / moterų ir berniukų / vyrų, kad visi turėtų lygias galimybes dalyvauti ekonominiame ir socialiniame gyvenime.

3. Moterys ir vaikai

- (a) Vadovauti pasaulinėms pastangoms, partnerystėms ir aljansams ir juos remti siekiant panaikinti visų formų smurtą prieš moteris ir mergaites. Tai pasakytina apie fizinį, psichologinį, lytinį, ekonominį ir kitų formų smurtą ir diskriminaciją, taip pat moterų atskirtį įvairiose privačiojo ir viešojo gyvenimo srityse;
- (b) skatinti naujas iniciatyvas, kad trečiosiose valstybėse būtų kuriamos tvirtesnės vaikų apsaugos sistemos, kuriomis užtikrinama, kad vaikai būtų apsaugoti nuo smurto, prievartos ir nepriežiūros visose srityse, be kita ko, skatinant perėjimą nuo institucinės prie bendruomeninės vaikų priežiūros.

4. Migracija ir priverstinis perkėlimas

- (a) Užtikrinti tolesnį ES vadovavimą nustatant pasaulinę darbotvarkę dėl migracijos ir priverstinio perkėlimo valdymo visais aspektais;
- (b) vadovauti pasauliniams ir tarpreigioniniams dialogams politikos klausimais ir juos remti, be kita ko, keistis patirtimi ir palaikyti bendradarbiavimą migracijos ir priverstinio perkėlimo srityse;
- (c) remti tarptautinių ir ES įsipareigojimų migracijos ir priverstinio perkėlimo srityje įgyvendinimą, be kita ko, imantis tolesnių veiksmų, susijusių su Pasauliniu susitarimu dėl migracijos ir Pasauliniu susitarimu dėl pabėgėlių;
- (d) tobulinti pasaulinę įrodymų, be kita ko, susijusių su migracijos ir vystymosi ryšiu, bazę ir inicijuoti bandomuosius veiksmus, kuriais siekiama plėtoti novatorišką veiklos požiūrį migracijos ir priverstinio perkėlimo srityse.

5. Deramas darbas, socialinė apsauga ir kova su nelygybe

- (a) Nustatyti pasaulinę darbotvarkę ir remti iniciatyvas, kuriomis vadovaujantis Europos vertybėmis siekiama integruoti tvirtą lygybės ir socialinio teisingumo ramstį;
- (b) prisidėti prie visuotinės darbotvarkės deramo darbo klausimais, visų pirma kiek tai susiję su pasaulinėmis vertės grandinėmis, ir didinti žinias apie veiksmingas užimtumo politikos priemones, be kita ko, profesinį rengimą bei mokymą ir mokymąsi visą gyvenimą, kuriomis atsižvelgiama į darbo rinkos poreikius;
- (c) remti pasaulines iniciatyvas dėl visuotinės socialinės apsaugos sistemų, kuriomis laikomasi veiksmingumo, tvarumo ir lygybės principų, be kita ko, remiant kovą su nelygybe ir užtikrinant socialinę sanglaudą;

- (d) tęsti pasaulinius mokslinius tyrimus ir taikomąją veiklą diegiant socialines naujoves, kuriomis skatinama socialinė įtrauktis ir tenkinami pažeidžiamiausių visuomenės grupių poreikiai.

6. Kultūra

- (a) Skatinti su kultūrų įvairove ir tarpkultūriniu dialogu susijusias iniciatyvas, kuriomis puoselėjami taikūs bendruomenių tarpusavio ryšiai;
- (b) remti kultūrą kaip tvaraus socialinio ir ekonominio vystymosi variklį ir stiprinti bendradarbiavimą kultūros paveldo srityje.

B. PLANETA

1. Sveikos aplinkos užtikrinimas ir kova su klimato kaita

- (a) Stiprinti pasaulinį valdymą klimato ir aplinkos srityje, Paryžiaus susitarimo dėl klimato kaitos, Rio de Ženeiro ir kitų daugiašalių aplinkos susitarimų įgyvendinimą;
- (b) skleisti Sąjungos aplinkos ir kovos su klimato kaita politiką už ES ribų;
- (c) aplinkos, klimato kaitos ir nelaimių rizikos mažinimo tikslus įtraukti į politikos priemones, planus ir investicijas, be kita ko, gerinant žinias ir informaciją;
- (d) įgyvendinti tarptautines ir ES iniciatyvas, kuriomis skatinamas prisitaikymas prie klimato kaitos ir jos poveikio švelninimas, klimato kaitai atsparus mažataršis vystymasis, be kita ko, vykdant nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus ir strategijas, kuriais remiamas mažataršis klimato kaitai atsparus vystymasis, skatinant nelaimių rizikos mažinimą, sprendžiant aplinkos būklės blogėjimo ir biologinės įvairovės mažėjimo uždavinius, skatinant sausumos ir jūrų ekosistemų ir atsinaujinančių gamtos išteklių, įskaitant žemės, vandens išteklius, vandenynus, žuvininkystės ir miškų išteklius, išsaugojimą, tausų naudojimą ir valdymą, sprendžiant miškų kirtimo, dirvožemio blogėjimo, neteisėtos medienos ruošos, neteisėtos prekybos laukine gyvūnija ir taršos problemas, užtikrinant sveiką aplinką, sprendžiant atsirandančius klimato kaitos ir aplinkos uždavinius, skatinant veiksmingą išteklių naudojimą, tausų vartojimą ir gamybą, tvarų cheminių medžiagų ir atliekų tvarkymą ir remiant perėjimą prie mažataršės, klimato kaitai atsparios žaliosios ir žiedinės ekonomikos.

2. Tvarioji energetika

- (a) Remti pasaulines pastangas, įsipareigojimus, partnerystės ryšius bei aljansus, įskaitant perėjimą prie tvariosios energetikos;
- (b) skatinti šalių partnerių vyriausybes rengti energetikos sektoriaus politiką ir rinkos reformas, siekiant sukurti palankią aplinką investicijoms, kuriomis plečiamos galimybės naudotis prieinamomis, šiuolaikiškomis, patikimomis ir tvariomis energetikos paslaugomis, daug dėmesio skiriant atsinaujinančiajai energijai ir energijos vartojimo efektyvumui;
- (c) nagrinėti, nustatyti, integruoti pasauliniu mastu bei finansiškai remti tvarius verslo modelius, kuriems būdingas masto didinimo ir daugkartinio taikymo potencialas, atliekant novatoriškus mokslinius tyrimus teikti novatoriškas bei skaitmenines technologijas, užtikrinti didesnę energijos naudojimo veiksmingumą, visų pirma

laikantis decentralizuoto požiūrio į naudojimąsi atsinaujinančiosios energetikos paslaugomis, be kita ko, vietovėse, kur vietos rinkos pajėgumas yra ribotas.

C. GEROVĖ

1. Tvarus ir integracinis augimas, deramos darbo vietos ir privačiojo sektoriaus įtraukimas

- (a) Skatinti tvarias privačias investicijas taikant novatoriškus finansavimo mechanizmus ir rizikos pasidalijimą;
- (b) gerinti verslo ir investicijų aplinką, remti glaudesnę viešojo ir privačiojo sektorių dialogą, stiprinti labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių pajėgumus,
- (c) remti Sąjungos prekybos politiką ir prekybos susitarimus bei jų įgyvendinimą, taip pat gerinti Sąjungos bendrovių galimybes patekti į šalių partnerių rinkas ir plėsti jų prekybos, investicijų bei verslo galimybes, kartu pašalinant kliūtis patekti į rinką ir kliūtis investicijoms;
- (d) skatinti taikyti veiksmingas politikos priemones, kuriomis remiamas ekonomikos įvairinimas, pridėtinė vertė, regioninė integracija ir tvari žaliaji bei mėlynoji ekonomika;
- (e) didinti galimybes naudotis skaitmeninėmis technologijomis, be kita ko, didinant finansavimo galimybes ir finansinę įtrauktį;
- (f) skatinti tvarų vartojimą bei gamybą, taip pat novatoriškas technologijas ir veiksmus, kuriais prisidedama prie mažataršės, efektyviai išteklius naudojančios ir žiedinės ekonomikos.

2. Aprūpinimo maistu ir mitybos saugumas

- (a) Remti tarptautines strategijas, organizacijas, mechanizmus ir veikėjus, plėtojančius su apsirūpinimo maistu ir mitybos saugumu susijusius svarbiausius visuotinės politikos klausimus ir pagrindus, ir jiems daryti poveikį;
- (b) gerinti visuotines viešąsias gėrybes, siekiant panaikinti alkį ir neprievalgį. Tokios priemonės kaip Visuotinis maisto krizių tinklas padeda stiprinti pajėgumus deramai reaguoti kilus maisto ir mitybos krizėms atsižvelgiant į humanitarinės pagalbos, vystymosi ir taikos tarpusavio ryšį (pagalba sutelkiant 3 ramsčių išteklius);
- (c) dar kartą pasauliniu lygmeniu patvirtinti, kad tvariam žemės ūkiui, žuvininkystei ir akvakultūrai tenka pagrindinis vaidmuo užtikrinant aprūpinimą maistu, naikinant skurdą, kuriant darbo vietas, švelninant klimato kaitos poveikį ir prie jo prisitaikant, didinant atsparumą ir užtikrinant sveikas ekosistemas;
- (d) remiantis tarptautiniais moksliniais tyrimais diegti inovacijas ir stiprinti pasaulines žinias ir praktinę patirtį, visų pirma susijusias su prisitaikymu prie klimato kaitos ir jos poveikio švelninimu, žemės ūkio biologine įvairove, pasaulinėmis ir įtraukiomis vertės grandinėmis, maisto sauga, atsakingomis investicijomis, žemės ir gamtos išteklių naudojimo valdymu.

D. PARTNERYSTĖ

1. Vietos institucijų kaip vystymosi srities veikėjų vaidmenį stiprinti:

- (a) didinant Europos ir Pietų šalių vietos valdžios institucijų tinklą, platformų ir aljansų pajėgumus užtikrinti tęstinį dialogą esminiais klausimais vystymosi srityje, taip pat skatinti demokratinį valdymą, visų pirma laikantis teritorinio požiūrio į vystymąsi vietos lygmeniu;
- (b) Sąjungoje, šalyse kandidatėse ir potencialiose šalyse kandidatėse aktyviau informuoti Europos piliečius apie vystymosi klausimus (informuotumo didinimas, dalijimasis žiniomis, dalyvavimas), visų pirma susijusius su darnaus vystymosi tikslais.

2. Skatinti įtraukias visuomenes, gerą ekonomikos valdymą, be kita ko, sąžiningą ir įtraukų vidaus pajamų sutelkimą, skaidrų viešųjų finansų valdymą ir veiksmingas bei įtraukias viešąsias išlaidas.

IV PRIEDAS
GREITOJO REAGAVIMO VEIKSMŲ INTERVENČINIŲ PRIEMONIŲ SRITYS

1. Veiksmai, kuriais prisidedama prie stabilumo ir konfliktų prevencijos skubos, kylančių krizių, krizių ir pokriziniais atvejais

4 straipsnio 4 dalies a punkte nurodytais greitojo reagavimo veiksmais siekiama užtikrinti veiksmingą Sąjungos atsaką toliau nurodytais išimtiniais ir nenumatytais atvejais:

- (a) skubos atvejis, krizė, kylanti krizė ar gaivalinės nelaimės;
- (b) padėtis, kelianti grėsmę demokratijai, teisėtvarkai, žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugai arba asmenų, ypač asmenų, kuriems kyla smurto dėl lyties pavojus susidarius nestabilumo situacijai, saugumui ir apsaugai;
- (c) padėtis, kuri gresia peraugti į ginkluotą konfliktą arba itin destabilizuoti atitinkamą trečiąją valstybę arba valstybes.

2. Veiksmai, kuriais didinamas atsparumas ir susiejama humanitarinė pagalba ir veiksmai vystymosi srityje

4 straipsnio 4 dalies b punkte nurodytais greitojo reagavimo veiksmais siekiama veiksmingai stiprinti atsparumą ir susieti humanitarinę pagalbą ir vystymosi srities veiksmus, kurių nėra galimybės skubiai imtis pagal geografines ir temines programas.

Tokiais veiksmais gali būti siekiama:

- (a) didinti atsparumą teikiant paramą asmenims, bendruomenėms, institucijoms ir šalims, kad jie galėtų geriau pasirengti politiniams ir ekonominiais sunkumams ir sukrėtimams, visuomenės spaudimui, gaivalinėms arba žmogaus sukeltoms nelaimėms, konfliktams ir pasaulinėms grėsmėms, juos atremti, prie jų prisitaikyti ir greitai atsigauti, be kita ko, stiprinant valstybės pajėgumus, susidūrus su dideliu spaudimu, kurti, palaikyti ar atkurti savo pagrindines funkcijas ir užtikrinti pagrindinę socialinę ir politinę sanglaudą, taip pat visuomenės, bendruomenių ir asmenų gebėjimus, susidūrus su dideliu spaudimu, taikiai ir tvirtai suvaldyti galimybes ir riziką, taip pat kurti, išlaikyti ar atkurti pragyvenimo šaltinius;
- (b) švelninti trumpalaikį išorės sukrėtimų sukeltą neigiamą poveikį, dėl kurio atsiranda makroekonominis nestabilumas, ir siekti išsaugoti socialines ir ekonomines reformas bei prioritetines viešąsias išlaidas, skirtas socialiniam ir ekonominiam vystymuisi ir skurdo mažinimui;
- (c) atlikti trumpalaikius atstatymo ir rekonstrukcijos darbus, kad nuo gaivalinių ar žmogaus sukeltų nelaimių, konfliktų ir pasaulinių grėsmių nukentėjusiems asmenims būtų užtikrinta minimali socialinė ir ekonominė integracija, ir kuo greičiau sudaryti sąlygas vėl imtis vystymosi veiksmų vadovaujantis atitinkamų šalių ir regionų nustatytais ilgalaikiais tikslais, be kita ko, tenkinant skubius būtiniausius poreikius, atsirandančius dėl asmenų (pabėgėlių, perkeltųjų asmenų ir grąžinamų asmenų) perkėlimo po gaivalinių arba žmogaus sukeltų nelaimių, ir
- (d) padėti valstybei arba regionui diegti trumpalaikius nelaimių prevencijos ir pasirengimo joms, įskaitant nelaimių prognozių ir ankstyvojo perspėjimo, mechanizmus, kad būtų sušvelninti nelaimių padariniai.

3. Veiksmai, kuriais atsižvelgiama į užsienio politikos poreikius bei prioritetus

Greitojo reagavimo veiksmais, kuriais prisidedama įgyvendinant 4 straipsnio 4 dalies c punkte nurodytus tikslus, remiama Sąjungos užsienio politika sprendžiant politinius, ekonominius ir saugumo klausimus. Jais Sąjungai suteikiama galimybė veikti esant skubiam ar svarbiam užsienio politikos interesui arba atsiradus galimybei pasiekti savo tikslų, kai būtina greitai reaguoti ir sudėtinga naudotis kitomis priemonėmis.

Tokiais veiksmais gali būti siekiama:

- (a) remti Sąjungos dvišales, regionines ir tarpreregionines bendradarbiavimo strategijas, kuriomis skatinamas dialogas politikos klausimais ir rengiamas kolektyvinis požiūris ir atsakas į visuotinius susirūpinimą keliančius klausimus, be kita ko, migraciją ir saugumo klausimus, taip pat išnaudojamos galimybės šioje srityje;
- (b) remti Sąjungos prekybos politiką ir prekybos susitarimus bei jų įgyvendinimą; gerinti Sąjungos bendrovių, visų pirma MVI, galimybes patekti į šalių partnerių rinkas ir plėsti jų prekybos, investicijų bei verslo galimybes, kartu pašalinant kliūtis patekti į rinką ir kliūtis investicijoms pasitelkiant tokias priemones kaip ekonominės diplomatijos ryšiai ir bendradarbiavimas verslo ir reguliavimo srityse;
- (c) prisidėti prie Sąjungos vidaus politikos tarptautinio aspekto įgyvendinimo, be kita ko, tokiose srityse kaip aplinka, klimato kaita, energetika, bendradarbiavimas vandenynų valdymo srityje;
- (d) gerinti visuotinį supratimą apie Sąjungą ir jos vaidmenį pasaulinėje arenoje ir didinti jos matomumą pasitelkiant tokias priemones kaip strateginė komunikacija, viešoji diplomacija, žmonių tarpusavio ryšiai, kultūrinė diplomacija, bendradarbiavimas švietimo ir akademiniiais klausimais, taip pat komunikacinė veikla Sąjungos vertybėms ir interesams propaguoti.

Šie veiksmai papildo naujoviškas politikos priemones arba iniciatyvas, atitinkančias dabartinius arba kintančius trumpalaikius ar vidutinės trukmės poreikius, galimybes ir prioritetus, į kuriuos, be kita ko, bus galima atsižvelgti rengiant būsimus veiksmus pagal geografinės arba temines programas. Jais daugiausia dėmesio skiriama tam, kad būtų stiprinami Sąjungos santykiai ir dialogas, taip pat užmezgami partnerystės ryšiai ir kuriami aljansai su strategiškai svarbiausiomis šalimis, pirmiausia besivystančios rinkos ekonomikos ir vidutinės pajamos gaunančiomis šalimis, kurių vaidmuo pasaulinių reikalų, pasaulinio valdymo, užsienio politikos, tarptautinės ekonomikos srityse ir daugiašaliuose forumuose tampa vis svarbesnis.

V PRIEDAS
EDVF+ OPERACIJŲ, KURIOMS TAIKOMA IŠORĖS VEIKSMŲ GARANTIJA,
PRIORITETINĖS SRITYS

EDVF+ operacijomis, kurios yra tinkamos gauti paramą pagal Išorės veiksmų garantiją, toliau nurodytose prioritetinėse srityse visų pirma siekiama:

- (a) teikti finansavimą privačiojo ir kooperatyvinio sektoriaus vystymuisi ir jį remti, laikantis [Finansinio reglamento] 209 straipsnio 2 dalyje nustatytų sąlygų, ypatingą dėmesį skiriant vietos įmonėms ir labai mažoms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms, propaguojant deramų darbo vietų kūrimą ir skatinant Europos įmones prisidėti siekiant EDVF+ tikslų;
- (b) šalinti kliūtis privatioms investicijoms teikiant finansines priemones, kurios gali būti išreikštos atitinkamos šalies partnerės vietos valiuta, įskaitant portfelio garantijų pirmojo nuostolio garantijas, privačiojo sektoriaus projektams teikiamas garantijas, pvz., paskolų garantijas mažosioms ir vidutinėms įmonėms, ir garantijas, susijusias su infrastruktūros projektų ir kito rizikos kapitalo specifine rizika;
- (c) sprendžiant kliūčių investicijoms problemą pritraukti privačiojo sektoriaus finansavimo, ypatingą dėmesį skiriant labai mažoms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms;
- (d) stiprinti socialinį ir ekonominį sektorius bei sritis ir susijusią viešąją ir privačią infrastruktūrą ir tvarias jungtis, įskaitant atsinaujinančiąją ir tvariąją energiją, vandentvarką ir atliekų tvarkymą, transportą, informacines ir ryšių technologijas, taip pat aplinką, tausų gamtos išteklių naudojimą, tvarų žemės ūkį ir mėlynąją ekonomiką, socialinę infrastruktūrą, sveikatos priežiūrą ir žmogiškąjį kapitalą, kad būtų gerinama socialinė ir ekonominė aplinka;
- (e) prisidėti prie klimato srities veiksmų, aplinkos apsaugos ir valdymo;
- (f) skatinant darnų vystymąsi prisidėti šalinant konkrečias esmines neteisėtos migracijos priežastis, taip pat didinti tranzito ir priimančiųjų bendruomenių atsparumą ir prisidėti prie tvarios migrantų, grįžtančių į savo kilmės šalis, reintegracijos, tinkamai atsižvelgiant į teisinės valstybės, gero valdymo ir žmogaus teisių stiprinimą.

VI PRIEDAS

EDVF+ VALDYMAS

1. EDVF+ struktūra

1. EDVF+ sudaro regioninės investavimo platformos, sukurtos remiantis esamų Sąjungos išorės veiksmų lėšų derinimo priemonių darbo metodais, procedūromis ir struktūromis, kurios gali aprėpti savo lėšų derinimo operacijas ir Išorės veiksmų garantijų operacijas pagal EDVF+.
2. EDVF+ valdymą užtikrina Komisija.

2. EDVF+ strateginė valdyba

1. Komisijai EDVF+ valdymo klausimais pataria strateginė valdyba, išskyrus su ES plėtros politika ir su PNPP III finansavimu susijusių veiksmų atvejais, kai padeda pagal Vakarų Balkanų investicijų programą sukurta strateginė valdyba.
2. Strateginė valdyba pataria Komisijai dėl EDVF+ išorės veiksmų garantijos investicijų strateginių gairių ir prioritetų ir prisideda prie jų suderinimo su Sąjungos išorės veiksmų, vystymosi politikos ir Europos kaimynystės politikos pagrindiniais principais ir tikslais, taip pat suderinimo su šio reglamento 3 straipsnyje nustatytais tikslais ir su 26 straipsnyje nustatytu EDVF+ tikslu. Ji taip pat padeda Komisijai nustatyti bendrus investicijų tikslus, susijusius su Išorės veiksmų garantijos naudojimu remti EDVF+ operacijas ir stebėti tinkamą ir įvairiapusę geografinę ir teminę investicijų linijų aprėptį.
3. Strateginė valdyba taip pat remia bendrą koordinavimą, papildomumą ir nuoseklumą tarp regioninių investavimo platformų, tarp trijų Europos investicijų plano ramsčių, tarp Europos investicijų plano ir kitų Sąjungos pastangų migracijos srityje ir įgyvendinant Darbotvarkę iki 2030 m., taip pat su kitomis šiame reglamente nustatytais programomis.
4. Strateginę valdybą sudaro Komisijos, vyriausiojo įgaliotinio, visų valstybių narių ir Europos investicijų banko atstovai. Europos Parlamentas turi stebėtojo statusą. Atitinkamais atvejais įnašų mokėtojams, reikalavimus atitinkančioms garantijos šalims, šalims partnerėms, atitinkamoms regioninėms organizacijoms ir kitoms suinteresuotosioms šalims gali būti suteiktas stebėtojo statusas. Prieš įtraukiant naujus stebėtojus konsultuojamasi su strategine valdyba. Strateginei valdybai bendrai pirmininkauja Komisija ir vyriausiasis įgaliotinis.
5. Strateginė valdyba posėdžiauja bent du kartus per metus ir, jei tai įmanoma, nuomones priima bendru sutarimu. Papildomi posėdžiai gali būti surengti bet kuriuo metu pirmininko arba trečdalio jos narių prašymu. Jei bendro sutarimo pasiekti nepavyksta, taikomos balsavimo teisės, kaip susitarta pirmame strateginės valdybos posėdyje ir išdėstyta jos darbo tvarkos taisyklėse. Tomis balsavimo teisėmis atsižvelgiama į finansavimo šaltinį. Darbo tvarkos taisyklėse nustatoma sistema, susijusi su stebėtojų vaidmeniu. Strateginės valdybos posėdžių protokolai ir darbotvarkės juos priėmus skelbiami viešai.
6. Komisija strateginei valdybai kasmet teikia EDVF+ įgyvendinimo pažangos ataskaitą. Vakarų Balkanų investicijų programos strateginė valdyba minėtą ataskaitą papildoma garantijos priemonės įgyvendinimo plėtros regione pažangos ataskaita. Strateginė valdyba reguliariai organizuoja konsultacijas su atitinkamomis suinteresuotosiomis šalimis dėl EDVF+ strateginės krypties ir įgyvendinimo.

7. Dviejų strateginių valdybų buvimas nedaro poveikio poreikiui nustatyti vieną bendrą EDVF+ rizikos valdymo sistemą.

3. Regioninės einamosios veiklos valdybos

Regioninių investavimo platformų einamosios veiklos valdybos padeda Komisijai įgyvendinimo lygmeniu nustatyti regioninius ir sektorinius investavimo tikslus ir regionines, sektorines ir temines investicijų linijas, taip pat formuluoja nuomones apie derinimo operacijas ir Išorės veiksmų garantijos naudojimą EDVF+ operacijoms.

VII PRIEDAS
PAGRINDINIŲ REZULTATŲ RODIKLIŲ SARAŠAS

Laikantis nuoseklumo su darnaus vystymosi tikslais, toliau pateiktas pagrindinių rezultatų rodiklių sąrašas naudojamas vertinant, kaip Sąjunga prisideda prie konkrečių savo tikslų įgyvendinimo.

- (1) Rezultatai užtikrinant teisinę valstybę
- (2) Gyventojų, gyvenančių žemiau tarptautinės skurdo ribos, dalis
- (3) Vaisingo amžiaus moterų, paauglių mergaičių ir vaikų iki 5 metų amžiaus, kuriems suteikta pagalba pagal ES remiamas mitybos programas, skaičius
- (4) Vienų metų amžiaus vaikų, paskiepytų ES paramos lėšomis, skaičius
- (5) Pradinio ir vidurinio ugdymo bei mokymo programose, remiamose ES lėšomis, dalyvaujančių mokinių skaičius
- (6) Teikiant ES paramą sumažintas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (tūkst. tonų CO₂ ekvivalentu) arba kiekis, kurio išvengta
- (7) Jūrų, sausumos ir gėlavandenių ekosistemų, apsaugotų ir (arba) tvariai valdomų ES lėšomis, plotas
- (8) Pritrauktos investicijos ir pasiektas dauginamasis poveikis
- (9) Politinio stabilumo ir smurto nebuvimo rodiklis
- (10) Procesų, susijusių su šalių partnerių prekybos, investicijų ir verslo praktika, arba procesų, kuriais propaguojamas ES vidaus politikos išorės matmuo ir kuriems padarytas poveikis, skaičius

Prireikus visi rodikliai suskirstomi pagal lytis.